

На основу члана 128з став 18. Закона о банкама („Службени гласник РС“, бр. 107/2005, 91/2010 и 14/2015) и члана 15а став 1. Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012 и 14/2015), Извршни одбор Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У
О БЛИЖИМ УСЛОВИМА И НАЧИНУ ВРШЕЊА НЕЗАВИСНЕ ПРОЦЕНЕ
ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ И ОБАВЕЗА БАНКЕ РАДИ УТВРЂИВАЊА
ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПОСТУПКА
РЕСТРУКТУРИРАЊА

Уводне одредбе

1. Овом одлуком ближе се уређују услови и начин вршења процене вредности имовине и обавеза банке, односно услови које треба да испуне лица која могу вршити ову процену, принципи и претпоставке на којима се заснива вршење те процене, као и услови и начин вршења прелиминарне процене имовине и обавеза банке.

2. Независна процена вредности имовине и обавеза банке (у даљем тексту: независна процена) се врши ради пружања података и информација на основу којих Народна банка Србије утврђује да ли су испуњени услови за отпис и конверзију капитала, односно за реструктурирање банке, као и да би се обезбедило да су сви губици банке у потпуности приказани у њеним пословним књигама и финансијским извештајима.

Независна процена се врши ако је Народна банка Србије оценила:

- да је стање банке такво да она не може или вероватно неће моћи да настави да послује;
- да није вероватно да би било која друга мера банке или лица из приватног сектора или мера предузета у поступку контроле могла у разумном року отклонити сметње за наставак пословања;
- да је, ако се независна процена врши ради утврђивања испуњености услова за покретање поступка реструктурирања, вероватно да би се спровођењем реструктурирања могао на одговарајући начин остварити један или више циљева реструктурирања, који се не би могао остварити у истој мери спровођењем стечајног или ликвидационог поступка, нарочито узимајући у обзир могућности реструктурирања

банке које су процењене при изради и ажурирању планова реструктурирања.

Ако су услови из става 2. ове тачке испуњени, независна процена се врши ради пружања Народној банци Србије следећих података и информација:

– у којој мери је потребно отписати, односно конвертовати поједине елементе капитала ради покрића губитака банке или њене докапитализације,

– који инструмент или мера реструктурирања су одговарајући, односно у којој мери је потребно поништити акције банке или смањити њихову номиналну вредност, отписати или конвертовати подобне обавезе банке, које акције, имовину или обавезе треба пренети, као и која би се накнада за продају акција, односно имовине и обавеза сматрала накнадом по тржишним условима.

Уз независну процену прилажу се ажурни финансијски извештаји банке, са анализом и проценом рачуноводствене вредности имовине, као и пописом неизмирених билансних и ванбилансних обавеза приказаних у пословним књигама и евиденцијама банке с навођењем исплатних редова у које би се обавезе разврстале у складу са законом којим се уређују стечај и ликвидација банака и друштава за осигурање.

Независна процена обухвата и процену укупног износа који би припао сваком исплатном реду поверилаца у случају спровођења стечајног поступка.

Услови и начин избора лица које врши независну процену вредности имовине и обавеза банке

3. Независну процену може вршити ревизор с листе из члана 52. став 3. Закона о банкама (у даљем тексту: независни проценитељ).

4. Проценитељ мора бити независан од било ког органа јавне власти или институције којој је поверено вршење јавних овлашћења и не сме примати инструкције, односно упутства од ових органа и институција за вршење независне процене, осим инструкција Народне банке Србије које су неопходне за вршење те процене и остваривање њених циљева.

Проценитељ мора бити независан од банке на коју се независна процена односи или банкарске групе чији је та банка члан и не може бити лице повезано с банком у смислу Закона о банкама нити лице које је вршило ревизију финансијских извештаја банке или члана банкарске групе за пословну годину која претходи години вршења независне

процене. Лице које руководи независном проценом и које потписује извештај о извршеној независној процени мора бити независно од банке на коју се независна процена односи или банкарске групе чији је та банка члан у смислу члана 54. став 2. Закона о банкама.

Независним се не сматра проценитељ који има или може имати интерес који је заједнички са интересом органа и институција из става 1. ове тачке, односно банке из става 2. те тачке и с њом повезаних лица, или му је супротстављен, који произлази из уговорног или другог пословног односа које је проценитељ имао са тим лицима у последње три године, односно интерес који произлази из непосредне повезаности проценитеља с предметом независне процене, а који би могао негативно утицати на непристрасно и објективно вршење независне процене.

Народна банка Србије бира независног проценитеља ако процени да је испунио услове независности у складу са овом одлуком, на основу података којима располаже, као и података које јој достави проценитељ, на њен захтев.

Народна банка Србије може утврдити додатне критеријуме у појединачном случају које проценитељ мора да испуни да би могао бити изабран за вршење независне процене, укључујући трошак његовог ангажовања, као и његове оперативне, техничке и кадровске капацитете.

Народна банка Србије закључује уговор о вршењу независне процене са проценитељем из ове тачке који садржи предмет независне процене, рок за достављање извештаја о извршеној независној процени, клаузулу о поверљивости података који су повезани с предметом независне процене, висину накнаде за вршење те процене и друге елементе.

Независна процена ради пружања података и информација о испуњености услова за отпис и конверзију капитала, односно за реструктурирање банке

5. Независни проценитељ дужан је да за потребе пружања информација и података из тачке 2. ове одлуке примени једну или више одговарајућих методологија које се заснивају на опрезним и реалистичним претпоставкама.

Методологија из става 1. ове тачке мора бити у складу са рачуноводственим прописима и прописима којима се уређује пословање банака.

6. Независни проценитељ дужан је да приликом независне процене узме у обзир све околности које могу утицати на очекиване новчане токове у вези са имовином и обавезама банке и дисконтне стопе које се примењују на ту имовину и обавезе, у циљу поштеног и реалистичног исказивања финансијског стања банке.

Под околностима које могу утицати на очекиване новчане токове у вези са имовином и обавезама банке нарочито се сматрају:

- 1) макроекономски услови и ситуација на тржишту која може утицати на пословање банке;
- 2) пословни модел и стратегија банке;
- 3) стандарди улагања банке, укључујући стандарде одобравања пласмана;
- 4) околности које утичу на износ активе банке пондерисане ризиком;
- 5) околности у вези са ликвидношћу и средствима финансирања банке;
- 6) способност банке да у одређеном периоду задржи одређену активу и да из ње обезбеди предвидиве новчане токове.

7. Независни проценитељ дужан је да истакне и образложи основне претпоставке које користи приликом процене, као и да посебно истакне и образложи разлике између тих претпоставки и претпоставки које су користили органи управљања банке приликом састављања финансијских извештаја и извештаја о капиталу и капиталним захтевима банке, те да ове разлике поткрепи одговарајућим чињеницама.

За потребе пружања информација и података из тачке 2. ове одлуке, независни проценитељ дужан је да прикаже утицај измењених претпоставки на финансијске извештаје, односно финансијски положај банке, као и на капитал и капиталне захтеве банке.

8. Независни проценитељ дужан је да обезбеди најбољу могућу процену рачуноводствене вредности имовине и обавеза банке у складу са својим способностима и чињеницама којима располаже, као и да додатно одреди распоне ове вредности за облике имовине и обавеза за које је то могуће.

Приликом вршења независне процене, независни проценитељ је дужан да нарочиту пажњу посвети областима у којима постоји знатна неизвесност у вези са вредношћу имовине и обавеза, под којима се нарочито сматрају кредити и портфолији кредита, средства стечена наплатом потраживања, финансијски инструменти по фер вредности, гудвил и друга нематеријална улагања, као и потенцијални трошкови у

вези са споровима и мерама које према банци предузима Народна банка Србије, односно према члану банкарске групе надлежно регулаторно тело.

9. Независна процена заснива се на свим подацима и информацијама који су доступни на датум за који се сачињава процена (у даљем тексту: датум процене), а који нарочито подразумевају:

- 1) податке и информације из финансијских и регулаторних извештаја банке за период који је најближи датуму процене;
- 2) податке и информације из пословних књига банке;
- 3) податке и информације које је Народна банка Србије прибавила у току вршења контроле бонитета и законитости пословања банке, као и податке и информације прибављене у складу са чланом 113. став 3. Закона;
- 4) податке и информације који су доступни на тржишту,
- 5) податке и информације о квалитету имовине банака, као и процене имовине и обавеза банака упоредиве величине и са упоредивом структуром имовине и обавеза – ако се могу прилагодити специфичностима конкретног случаја;
- 6) историјске податке и информације, ако су из њих искључене околности које нису од значаја за конкретан случај, а у обзир узете околности који су од значаја за тај случај;
- 7) анализе трендова које су прилагођене специфичностима конкретног случаја.

Независна процена ради пружања података и информација о мерама које треба предузети у вези са отписом и конверзијом елемената капитала, односно реструктурирањем банке

10. Након отпочињања вршења независне процене банке, Народна банка Србије ће, када оцени да је то потребно ради спровођења свеобухватне независне процене, обавестити независног проценитеља о инструментима реструктурирања и мерама превиђеним планом реструктурирања ове банке, односно о другим планираним инструментима и мерама реструктурирања.

Независни проценитељ дужан је да изврши процену утицаја предузимања различитих инструмената и мера реструктурирања на новчане токове банке, односно на финансијски положај банке, као и на капитал и капиталне захтеве.

Приликом вршења процене из става 2. ове тачке, независни проценитељ дужан је да искаже све губитке на имовини банке који су утврђени приликом процене новчаних токова који се разумно могу

очекивати у вези са имовином и обавезама банке након предузимања инструмената и мера реструктурирања.

При вршењу процене из става 2. ове тачке, независни проценитељ узима у обзир и могуће потраживање Народне банке Србије по основу надокнаде трошкова у вези са спровођењем поступка реструктурирања, као и трошкове камата и надокнада за евентуално коришћење зајмова или гаранција који су обезбеђени банци из средстава за финансирање реструктурирања.

11. Независни проценитељ дужан је да процени новчане токове у вези са имовином и обавезама банке који се разумно могу очекивати након предузимања инструмената и мера реструктурирања, као и да те новчане токове дисконтује узимајући у обзир време у којем очекивани новчани токови треба да се реализују, трошкове финансирања имовине или обавеза, финансијски положај банке након реструктурирања, као и услове на тржишту.

Новчани токови из става 1. ове тачке могу се процењивати збирно за облике имовине, односно обавеза који имају заједничке карактеристике.

Ако је планираним инструментима и мерама реструктурирања предвиђено да банка задржи одређену имовину и обавезе, независни проценитељ дужан је да своју процену вредности те имовине, односно обавеза заснује на садашњој вредности новчаних токова са одговарајућим дисконтом, која се може очекивати под поштеним, опрезним и реалистичним претпоставкама узимајући у обзир све ефекте које покретање поступка реструктурирања може имати на претходно коришћене претпоставке приликом процене очекиваних новчаних токова.

Ако је планираним инструментима и мерама реструктурирања предвиђено да се изврши пренос одређене имовине и обавеза, независни проценитељ дужан је да своју процену вредности те имовине, односно обавеза заснује на очекиваним новчаним токовима за њихову продају или пренос у оквиру одговарајућег периода.

Услови и начин вршења прелиминарне процене

12. На вршење прелиминарне процене из члана 128з ст. 9. и 10. Закона примењују се одредбе тач. 3. до 11. ове одлуке, у мери у којој је то могуће, имајући у виду хитност поступања и друге околности које оправдавају вршење ове процене.

Независни проценитељ дужан је да у прелиминарну процену имовине и обавеза банке укључи и резерву за додатне губитке када се на основу познатих чињеница и околности ти губици могу очекивати.

При утврђивању могућности постојања додатних губитака, независни проценитељ дужан је да прибави од Народне банке Србије информације о томе да ли је та могућност очекивана, имајући у виду најзначајније ризике којима је банка изложена, као и утврђене недостатке у њеним рачуноводственим политикама и процедурама.

Износ резерве из става 2. ове тачке утврђује се на основу признатих стандарда за утврђивање вредности имовине, при чему се подаци о губицима утврђени за један облик имовине могу применити и за друге облике имовине, уз евентуалне корекције.

Одредбе ст. од 2. до 4. ове тачке сходно се примењују на случај када Народна банка Србије врши прелиминарну процену.

Завршне одредбе

13. Одредбе ове одлуке сходно се примењују на независну процену члана банкарске групе.

14. Ова одлука објављује се у „Службеном гласнику РС“ и ступа на снагу 1. априла 2015. године.

ИО НБС бр. 22
26. марта 2015. године
Београд

Председавајућа
Извршног одбора Народне банке Србије
Г у в е р н е р
Народне банке Србије

др Јоргованка Табаковић, с.р.